

KORTE BIJDAGEN

WAARNEMINGEN VAN EEN FOURAGERENDE
KLEINE ALK ALLE ALLE OP TEXEL, NOVEMBER 1995

OBSERVATION OF A FEEDING LITTLE AUK ON TEXEL, NOVEMBER 1995

KEES (C.J.) CAMPHUYSEN

*Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee,
Postbus 59, 1790 AB Den Burg, Texel.*

The feeding behaviour of a Little Auk foraging in the ferry harbour at Texel, The Netherlands, was studied on 28-30 November 1995. Diving times ranged from 2-22 sec (mean 13.4 ± 5.8 sec, $n = 18$), times at the surface between dives ranged 4-20 sec (8.9 ± 4.5 sec, $n = 16$). Two dives (11%) were successful and roundfish of approximately 7.5 cm in total length were rapidly swallowed. The bird fed only when the arriving or leaving ferry caused considerable turbulence of the harbour water.

Op 28, 29 en 30 november 1995 verbleef in de TESO haven op Texel een Kleine Alk *Alle alle*. De vogel leek in goede conditie, fourageerde veelvuldig, vaak op slechts enkele meters afstand van de kant en kon daarbij goed worden bekeken. Op 29 november bleek dat de vogel zijn gedrag had aangepast aan de aankomst en het vertrek van de veerboot. Het voor de relatief kleine haven kolossale, varende schip veroorzaakt dan een enorme zuiging in het water en de Kleine Alk profiteerde daarvan klaarblijkelijk door druk te fourageren. Bij afwezigheid van het schip poetste de vogel enige tijd de veren of verbleef in rust op een beschut plekje langs de kade in de haven. Tijdens twee van in totaal 18 gevolgte duiken (11%) werd een kleine rondvis gevangen (geschatte lengte van de vis, 1.5x koplengte van de vogel, 7.5 cm). Identificatie was helaas niet mogelijk en beide vissen werden boven water vlot ingeslikt. De gemiddelde duiktijd van de Kleine Alk bedroeg 13.4 ± 5.8 sec ($n = 18$, range 2-22 sec), de gemiddelde tijd van het verblijf boven water tijdens perioden van actief fourageren bedroeg 8.9 ± 4.5 sec ($n = 16$, range 4-20 sec). In alle (gevolgte) gevallen bleef de fouragerende vogel op minder dan 20 m van de kant.

De op Texel gemeten duiktijden waren kort in vergelijking tot wat uit de literatuur bekend is (25-40 sec, 10-20 sec tussen elke duik; Kartashev 1960 geciteerd in Cramp 1985). De geringe diepte van het water langs de kant in de TESO haven kan hiervoor verantwoordelijk zijn geweest. Van het voedsel van de Kleine Alk buiten de broedtijd is bijzonder weinig bekend (Cramp

1985). Op grond van het meeste onderzoek aan het dieet van deze planktoneter in de broedtijd wordt eerder gesproken van 'fish fry' dan van 'volwaardige' visjes. Waarnemingen van Skov *et al.* (1989) in de noordelijke Noordzee suggereerden een verband tussen het voorkomen van Kleine Alken en Glasgrondels *Aphya minuta*, kleine slanke visjes van 3-4 cm lengte. De op Texel waargenomen prooien waren in vergelijking hiermee fors aan de maat, maar de vogel wekte niet de indruk met dergelijke vissen problemen te hebben. Blake (1983) onderzocht Kleine Alken die tijdens het *Stylis*-incident in het Skagerrak door olie waren omgekomen. In 30 van 46 onderzochte magen (65%) werden visresten aangetroffen. De belangrijkste prooien waren grote grondels (40%, n= 30), kleine grondels (83%), zandspiering (7%) en haringachtigen (37%). In 22% van de magen werden ongewervelden aangetroffen, waaronder een borstelworm, Crustacea en restanten van een kleine slak. Deze gegevens tonen aan dat de consumptie van vis misschien wel minder vreemd is dan de dieetstudies in de broedtijd doen vermoeden. Eén en ander bleek al min of meer uit de vermakelijke opmerking van Murphy & Vogt (1933): "*One bird, domiciled over night in a gold-fish aquarium, was in the morning discovered to be the sole remaining occupant!*"

Blake B.F. 1983. A comparative study of the diet of auks killed during an oil incident in the Skagerrak in January 1981. *J. Zool., Lond.* 201: 1-12.

Cramp S. 1985. The birds of the Western Palearctic, IV. Oxford Univ. Press, Oxford.

Murphy R.C. & Vogt W. 1933. The dovekie influx of 1932. *Auk* 50: 325-349.

Skov H., Durinck J. & Danielsen F. 1989. Sammenfaldende forekomst mellem Søkonger *Alle alle* og Glaskutling *Aphya minuta* i Flekkefjord, Syd norge, november 1988. *Pelagicus* 4: 22-24. □